

Täysistunto

Keskiviikko 10.10.2018 klo 14.01—17.12

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Urho Kekkosen kansallispuiston rajauksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 109/2018 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 8/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 8/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.48 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä käsitellään UKK-kansallispuiston aluerajan muutoksia. Tarkoituksena on, että 9,3 hehtaarin alue, Tankavaaran alue, erotetaan ja vastaavasti 198 hehtaaria sitten liitetään. Taustalla on se, että Tankavaaran alueella on tarvetta rakentamiseen, joka palvelisi sekä matkailua, yrittämistä että kunnan intressejä, ja kansallispuistoonhan ei voi oikein rakentaa, ja sen takia tällaista hanketta on lähdetty tekemään. Esityksen on laittanut liikkeelle Metsähallitus, ja Metsähallitus on ennen sitä keskustellut tietysti Sodankylän kunnan kanssa ja yrittäjien kanssa, ja heidän näkemyksensä on, että näin kannattaa edetä. Ympäristövaliokunta on asian käsitellyt, ja valiokunnassa on kuultu Metsähallitusta, Sodankylän kuntaa ja ympäristöministeriötä. Mietintö on yksimielinen ja sangen ongelmaton. Tähän UKK-asiaan sinänsä ei ole paljon moitteen sijaa, tai oikeastaan mitään moitteen sijaa. Tämä palvelee paikallistaloutta, yrittäjyyttä ja matkailua.

Se, minkä takia tässä nyt puheenvuoron haluan käyttää, koskee ylipäätään kansallispuistojen asemaa. Meillä on nyt 40 kansallispuistoa, ja kävijämäärät ovat kovassa kasvussa. Pelkästään viime vuonna, 2017, kävijämäärät nousivat 10 prosenttia. Aivan samassa tahdissa eivät ole sitten Metsähallituksen rahat valitettavasti kasvaneet, eli se on asettanut tietysti paineita siihen, että kun hehtaarit lisääntyvät, niin samoilla euroilla pitäisi pitää kunnossa isompia alueita. Tästä on ongelmia esimerkiksi pitkosuille, laavuille, autiotuville ja näin poispäin. Siihen saatiin nyt lisäystä, että tämä ongelma on kyllä huomattu, mutta korjausvelkaa on vuosien varrella kertynyt aika paljon, ja meidän täytyy katsoa jatkossa, että sitä saataisiin hoidettua.

Itse aina, kun näitä asioita käsitellään, olen halunnut nostaa autiotuvat esille, ja sekin on valiokunnan mietinnössä. Autiotuvat on pidettävä kunnossa, joitakin on purettu, ja ehkä niitä vähemmän käytettäviä voikin purkaa, mutta ylipäätään verkosto on sellainen ainutlaatuinen ilmiö maailmassa, ja niitä ei oikein muualla ole. Alpeilla on joitain käytänteitä ja samoin Ruotsissa ja Norjassa, mutta ne ovat lähinnä maksullisia, ja tämmöistä veloitukset-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2018 vp

tomuuteen perustuvaa autiotupaverkostoa ei ole. Jos puhutaan Unescon maailmanperintölistasta, niin tässähän olisi aivan oiva kohde siihen, tai sanotaan nyt ainakin näin, että jos jokamiehen oikeuksista puhutaan, niin siihen voisi valintaperusteisiin lisätä autiotupaverkoston. Nyt kun tässä tehdään aluemuutoksia, niin hehtaarit taas kasvavat. Seuraavalla hallituskaudella ehkä voidaan miettiä myös sitä, onko lisätarpeita kansallispuistojen lisäämiseksi. Ehkä suurin tarve on siinä, että jo olemassa olevia kansallispuistoja joiltain osin voitaisiin laajentaa, ja ymmärtääkseni sen osalta parhaat kohteet koskevat merellisiä kansallispuistoja, joita on Suomenlahdella, ja siellä saattaisi olla kyllä semmoisia kohteita, joita voisi laajentaa.

Eli summa summarum: autiotuvat on pidettävä kunnossa, kansallispuistot on pidettävä kunnossa, ja jos laajennuksiin tai lisäyksiin lähdetään, niin jo olemassa olevia harkinnan mukaan voisi tarkastella erityisesti ensi vaalikaudella. — Kiitos.

16.53 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Ensiksi kiitos Metsähallitukselle ja ympäristöministeriölle siitä, että tämä asia saatiin näin nopealla aikataululla vietyä eteenpäin.

Olen naisesti asia tässä on se, että Tankavaaran opastuskeskus alkaa jo olla korjausvaiheessa ja sen kävijämäärä on vähentynyt todella paljon. Nyt sitten pitäisi miettiä, mitä sille opastuskeskukselle tehtäisiin ja miten toimittaisiin. Ympärillä olisi kehittämis- ja yritystoimintaa, mutta nykysysteemillä se ei tule enää onnistumaan. Ja kuten jo aikaisemmin oli puhetta, valtion rahat alkavat vähenemään ja valtion rahoja ja Metsähallituksen tähän käyttämiä rahoja ei pystytä enää käyttämään siinä määrin, että pystyttäisiin todella kehittämään sitä alueen matkailutoimintaa. Tämän vuoksi on nyt tämä opastuskeskus siirrettävä mahdollisimman pikaisesti yritysmaailman käyttöön.

Nyt tässä otettaisiin muutama hehtaari, 8—9 hehtaaria, UK-puistosta pois. Sinänsä se ei haittaa, kun samanaikaisesti on todella isompi, noin 100 hehtaarin alue tulossa lisää UK-puistoon elikkä pinta-ala tulee kokonaisuudessaan lisääntymään, ja varmasti suojeluarvoltaan siihen saadaan huomattavasti parempaa aluetta nyt sitten matkaan.

Taloudellinen merkityshän tällä on, elikkä eihän se ilmaista ole, että joku kohde tulee yrittäjän tai muuhun käyttöön, ja sitten kun sitä rahaa saadaan, olisi erittäin hyvä ja tärkeää, että nämä rahat sitten käytettäisiin myöskin ihan korvamerkitysti tämän UK-kansallispuiston kehittämiseen, kun meillä on valtava määrä korjausvelkaa myös UK-puistossa. UK-puiston alueella on paljon pitkospuita, autiotupia, roskien keruuta, reittejä ja monia semmoisia kohteita, jotka tulisi korjata ja kunnostaa, mutta rahaa ei näytä riittävän mihinkään. Erityisesti Savukosken puolella, jota on muuten huomattava osa UK-puiston alueesta, näitä rakennelmia on jouduttu nyt sitten miettimään, että mitä siellä tehdään, ja on alettu jopa purkamaan kokonaan pois. Nyt toivon mukaan saamme näitä sitten taas edes jonkun verran korjattua.

UK-puiston kompensationsa on tehty tämä Tankavaaran opastuskeskus aikoinaan. Kompensaatiokohteita — ja niistä puheita — on ollut aikoinaan monia muitakin. Erityisesti Savukosken puolella ovat nämä kompensatioasiat nyt sitten keskusteluttaneet hyvin paljon vuodesta toiseen. Martti—Tulppio-tie on se, mistä on puhuttu nytten koko tämän UK-puiston ajan, eikä moni enää muistakaan, mikä se on, mutta kompensationsa se piti laittaa kuntoon, ja se on vieläkin tekemättä. Toinen asia sitten, mistä savukoskelaisena muistan muistuttaa, on se, että sinne luvattiin työpaikkoja. Meille on sanottu, että onhan niitä nyt sitten yrityksillä, yritysten kautta ostetaan palveluita, mutta tällä hetkellä ei Met-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2018 vp

sähallituksen luontopalvelupuolella ole yhtään työntekijää Savukosken puolella. Elikkä se siitä.

Kokonaan toisena asiana nyt sitten ottaisin esiin nämä muut kansallispuistot. Posiolta on esitetty Korouoman kansallispuiston perustamista. Tunnen alueen ja olen todella lämmennyt sen alueen kansallispuistoksi muuttamisesta. Se aluehan on jo nyt kohteena aika tunnettu siitä, että se on Suomen paras ja hienoin jääkiipeilypaikka. Posion kunta ja alueen matkailuyrittäjät ovat esittäneet ja toivoneet, että siitä tulisi kansallispuisto. Kokonaisuudessaan minä en näe kyllä mitään estettä sille, etteikö sitä olisi todella järkevää siirtää kansallispuistotatukselle.

Sitten otan esille vielä tämän Metsähallituksen roolin matkailun kehittämisessä. Jarmo Ratia on tehnyt selvityksen pari vuotta sitten siitä, mikä on Metsähallituksen rooli näissä Lapin matkailuasioissa. Siinä käytiin läpi maiden myyntiä matkailutoimintaan, maitten vuokraamista ja muutenkin Metsähallituksen roolia. Nämä eivät ole kehittyneet siitä tilanteesta minun näkemykseni mukaan ollenkaan. Elikkä siitä todella pitäisi käydä nytten vahvaa keskustelua avoimesti, mitä aletaan tekemään, koska Metsähallitus tarvitsisi valtion omistajaohjauspolitiikkaa siihen, että se on osa, merkittävä osa, Lapin matkailua. Se ei saa olla kilpailija, mutta kuitenkin se ei saa olla myöskään hidastava este Lapin matkailun kehittämisessä. Lapin matkailu on yksi merkittävimmistä toiminnoista siinä, miten Lappia kehitetään. Ja meidän pitää muistaa myöskin se, että ihan Suomen kehityksessä on Lapin matkailulla yksi merkittävimmistä rooleista.

Arvoisa puhemies! Seuraavaa hallitusohjelmaa kun aletaan tekemään, niin toivon todella, että kaikki puolueet ottavat vakavasti sen, että yhdeksi kärkihankkeeksi otetaan koko hallitusohjelmassa Lapin matkailun kehittäminen.

16.58 Antti Kurvinen kesk: Rouva puhemies! Tämä käsittelyssä oleva asia on todella hyvä juttu. Olen saanut itsekin siitä palautetta, että tämän toteuttaminen, tämä pieni aluemuutos tässä kansallispuiston alueella, on todella tärkeä tälle paikallisen matkailun kehittämiselle. On helppo yhtyä edellisten puhujien, edustaja Maijalan ja edustaja Kiurun, erinomaisiin puheenvuoroihin siitä, että meillä on ihan kansallisestikin tosi paljon mahdollisuuksia Lapin matkailussa, ja tämä omalta osaltaan sitä edistää. Kiitän myös hallitusta siitä, että se tekee ripeästi esityksiä ja päätöksiä, niin että saadaan eri kokoisia asioita korjattua ja vietyä eteenpäin.

16.59 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Sen verran vielä lisää omaan puheeseeni, että jatkossa tulisi valtion osoittaa rahoja näitten luontopalvelukohteiden korjausvelkojen hoitamiseen. Meillä kaikissa puistoissa alkaa olemaan aikamoinen määrä kohteita, jotka tarvitsisivat sitä rahaa lisää. Jonkun verranhan nytten ensi vuodelle ollaan talousarviossa osoittamassa niihin korjaamisiin, mutta ei todellakaan riittävästi. Ongelmanhan meillä on se, että Metsähallituksen hoidossa ovat nykyään myöskin nämä rannikolla olevat entiset linnakkeet ja monet semmoiset kohteet, joiden kunnostaminen vaatii todella paljon rahaa. Mutta ei se, että me saisimme tätä meidän Suomen tärkeintä luonnonvaraa — luonnonpuistot, kansallispuistot, suojelualueet — todella hyvin vietyä ja niitä olosuhteita kehitettyä eteenpäin, ilmaiseksi tule.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2018 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 109/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.